שבת בשבתו

גליון הקהלה החרדית "מחזיקי הדת" אנטווערפען

Jacob Jacobsstraat 22 - tel. 03-233.55.67

ב"ה, שנה כ"ו, גליון אלף תנ"ו — עש"ק מ' כסלו תשפ"ב

תולדות

הדלקת הנרות: 16.50

מוצאי ש"ק: 18.00 ר"ת: 18.20

דף היומי ראש השנה כ"ז — Nr 1456 — 5 NOVEMBER 2021

נא לשמור על קדושת הגליון

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

לכ"ק אדמו"ר
מפשעווארסק שליט"א

ולחתנו הרה"ג
מוה"ר **אלעזר פריעדמאן** שליט"א
מו"ץ דחסידי סאטמאר
ולכל המשפחה הנכבדה שיחיו
לרגל נישואי הנכד-הבן עב"ג שיחיו
ירוו מהם ומכל צאצאיהם רוב נחת וכל טוב לאורך ימים ושנים.

מאחלים
חברי הבד"ץ
הנהלת הקהלה

מפנינים יקרים

אחות לבן הארמי לו לאשה (כה,כ)

הנה איתא בחז"ל, רוב בנים דומים לאחי האם (בבא בתרא קי,א). ואח של רבקה הוא לבן. ועל פי זה נראה לפרש בעשו ויעקב, דאע"פ שהיו רק ב' בנים ולא שייך בזה רוב ומיעוט, מ"מ עשו היה הבכור, ובכור נוטל פי שנים, וא"כ מוגדר הוא כרוב, ויעקב הוא המיעוט. ונמצא אף בהם התקיים רוב בנים דומים לאחי האם, היינו עשו הדומה ללבן.

(אזנים לתורה)

מכרה כיום את בכרתך לי (כה,לא)

האחרונים מביאים את דברי הריב"ש (סימן שכח) לתרץ הקושיא הידועה, האיך היה יעקב יכול לקנות את הבכורה מעשו, הרי אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם? ותירץ דקודם מתן תורה היה דבר שלא בא לעולם בר קנין, והדברים סתומים.

ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים (כה,לד)

בפעם הראשונה כשסידר רבינו הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א לדפוס את חדושיו על התורה, הביא לאביו מרן בעל הקהלות יעקב זצ"ל, שיעיין בדברים. הוא עיין ונהנה מן הדברים, ועל כשמונה חידושים אמר שכדאי שלא להדפיס, כי הוא חידוש גדול.

אחד החידושים הוא בפרשתנו. שלכאורה קשה, הרי עשו בקש נזיד עדשים, ומדוע יעקב הביא גם לחם? ואפשר, כי נזיד עדשים המבושלות הוא מחלוקת בגמרא (ברכות לח) מה מברכים על שלקות, ולכן יעקב נתן לו גם לחם, שיפטור בברכת המוציא את התבשיל ויצא מכל השאלות.

(וכנראה מרן הקהלות יעקב זצ"ל סבר שעשו לא כל כך היה מדקדק בהלכה, ואם חשש יעקב ל"לפני עור", הרי יותר היה לו לחוש שלא יברך כלל, ורחוק לומר שזה פשט הפסוק). עם כל זה, היה הבאור חביב בעיניו של רבינו הגר"ח והיה חוזר על זה הרבה, ובהוצאה החדשה של 'טעמא דקרא' על התורה, בקשו המסדרים לדפוס להכניס את הפירוש בספר, ורבנו לא מחה בידם.

(שבענו מטובך)

השיעור בפרשת השבוע

ע"י

מרן הרב שליט"א

בקלויז טשורטקוב

בכל ליל ששי בשעה 20.00

תפלת מעריב לפני השיעור בשעה 19.45

*

רעיון קצר על פרשת השבוע
מדי שבוע בקו הקהלה

וביאר הגה"ק רבי יהושע מקוטנא זי"ע בשם אביו, דהנה מבואר בדברי חז"ל דדרשו על המקרא ד'ויהי ערב ויהי בקר יום הששי', דכל הבריאה היתה תלויה ועומדת עד יום הששי מתן התורה, נמצא דקודם מתן תורה כל הבריאה היתה עוד דבר שלא בא לעולם, ודבר קבוע עוד לא היה בנמצא, רק הכל היה תלוי במתן תורה שיבוא, לכן היה שלא בא לעולם בר קנין. **(ליקוטי ישועות מלכו)**

תהי נא אלה וגו' אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגענוך (כו,כח-כט)

לכאורה מדוע חששו שיצחק יעשה עמהם רעה אם הם לא עשו עמו רעה?

הביאור בזה, דלכאורה יש לדקדק בכתובים (פסוק יא) "ויצו אבימלך וגו' הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת", ואחר כך כתוב (פסוק טו) "וכל הבארות וגו' סתמום פלשתים", היתכן שעברו על גזירת המלך?

אכן הענין כמו שהיה לא עלינו בשפאניא, שהמלך רצה להראות ליהודים שהוא אוהבם והכריז "כל הנוגע ביהודים מות יומת", וחיילי צבאו הבינו שלהרוג יהודים דוקא אסור, אבל לשלול שללם וממונם מותר. כן גם אבימלך שהכריז כל הנוגע באיש הזה מות יומת, שבני עמו הבינו שדוקא ב"איש הזה" אסור לנגוע אבל לא בממונו, ולכן סתמום פלשתים.

ממילא מובן כונת הפסוק הנ"ל, דכאשר נתעשר יצחק היה אבימלך ירא שיצחק יעשה עמו מדה כנגד מדה, שיכריז עליו גם כן שמותר ליקח ממונו ורק להרגו אסור. לכן אמר ליצחק אל תעשה עמנו רעה כאשר הכרזתי, שלא נגענוך אבל בממונך היה מותר, אתה לא תכריז עלי כן.

(ניצוצי אור המאיר - הגר"מ שפירא)

וילכו מאתו בשלום (כו,לא)

הרה"ק הרבי רבי בונם מפרשיסחא זי"ע אמר, שדרך בן ישראל כשיבוא אל הצדיק נשבר לבו בקרבו, בגלל שרואה ההבדל שבינו לבין הצדיק. אבל אבימלך ושאר אנשיו שהלכו עמו, לא נשבר לבם כלל, רק "וילכו מאתו בשלום".

(נפלאות חדשות)

סוף זמן ק"ש ש"ק תולדות בבוקר
מג"א: 9.28/9.13 - גר"א: 10.04

שעות הקבלה

של מרן הרב שליט"א לשיחה אישית
בין השעות: 17.00-18.30
בבנין הקהלה, יאקאב יאקאבס סטר. 22
(בימים ב-ג-ד-ה)
*
קביעת השיחה בתיאום מראש במשרד הקהלה

ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכה לפני ה' וגו' (כז,ז)

טעם למנהג העולם כשבונים בית עושים "חנוכת הבית", ומזמינים אנשים רֵעים וידידים, ועושים סעודה ונותנים מיני מרקחת ומגדנות וממתקים. וכן כשנולד לאחד בת למזל טוב כשקורא שם לתינוקת מזמין ג"כ כנ"ל. וכן כשנושא אשה בשבת שלפני החופה ובשבת שלאחר החתונה מתאספים הרֵעים והשושבינים ונותנין לפניהם יינות ומיני ממתקים.

לפי ששלשה דברים הללו אעפ"י שאין נחש יש סימן: בית, תינוק, ואשה (חולין צה,ב - ופירש"י: בית תינוק ואשה - בנה בית או נולד לו בן או נשא אשה. אע"פ שאין נחש - שאסור לנחש ולסמוך על הנחש. יש סימן - סימנא בעלמא הוי מיהא דאי מצלח בסחורה ראשונה אחר שבנה בית או שנולד התינוק או שנשא אשה סימן הוא שהולך ומצליח ואי לא אל ירגיל לצאת יותר מדאי שיש לחוש שלא יצליח).

ומצינו ביצחק כשרצה לברך את עשו אמר לו "ועשה לי מטעמים ואברכה לפני ה'", כי

(המשך בעמוד ד)

מתוך לוח הקהלה

שבת פרשת תולדות, ב' כסלו.

הדלקת הנרות: 16.50 (פלג המנחה: 16.10)

מפטירין "משא דבר ה'" (מלאכי א) עד "כי מלאך ה' צב־אות הוא"

מוצאי שבת: 18.00 (לשיטת ר"ת: 18.20)

ז' שלמים לקידוש לבנה: ליל ו', אור לח' כסלו, משעה 23.35

שבת פ' ויצא, ט' כסלו.

הדלקת הנרות: 16.39 (פלג המנחה:16.02)

הגליון הזה הוקדש לעילוי נשמת
הרה"ח ר' **נפתלי** ב"ר **אהרן** ז"ל
בערלינגר
לוגאנא-בני ברק
הלך לעולמו ב' כסלו תשס"ב
ומנוחתו כבוד בבני ברק ת"ו
יהי זכרו ברוך
ת נ צ ב ה
נדבת בתו מרת נויגרעשל תחי'

ויעקב איש תם ישב אהלים (כה,כז)

עובדות וסיפורים מגדולי ישראל על הרבצת תורה בישיבות הקדושות

מאלפי זהב וכסף

סיפר הגה"צ רבי אלחנן היילפרין זצ"ל:

הגה"ק הברוך טעם זצ"ל התמסר כל כולו עם התלמידים בישיבתו אשר יסד בלייפניק. עבודתו הק' זו היתה נחשבת אצלו כחלקו מכל עמלו. את זמן הקבוע ללימוד השיעור לא היה מבטל לשום דבר הכי נחוץ. ומסופר כי פעם אחת עברה את לייפניק הגבירה הנדיבה הנודעת מרת תמר'ל מוורשא, ובקשה לשאול בעצת הברוך טעם באיזה דבר נחוץ, ולהיות כי מיהרה לדרכה ולא יכלה להתמהמה, בקשה להכנס בזמן הקבוע ללימוד השיעור, ורצתה לתת להרבנית סכום כסף גדול ע"מ שתאפשר לה להכנס להברוך טעם, והרבנית בידעה רצון בעלה לא נסתה להפריעו מלימודו, וכשספרה אח"כ להברוך טעם איך "הפסידה" על ידו הרבה כסף, אמר לה הברוך טעם: אפילו אלפי דינרי זהב לא יעבירוני מדעתי לבטלני מקביעת שיעורי.

(שיחתן של עבדי אבות ח"א)

סדרי הישיבה

שאל פעם מישהו לרבי חיים מוואלוזין, מה הם סדרי הישיבה שהנהיג בוולוז'ין? והשיב: אוכלים וישנים, ולא עוד. כלומר? תמה השואל. כלומר - השיב ר' חיים - שכל שאר הזמן לומדים.

(אישים ושיטות, עמ' ז)

כנתינתם מסיני

הגה"צ רבי יוסף משה האפפמאן זצ"ל דומ"ץ פאפא כותב:

כשהייתי בן י"ט שנים הלכתי לישיבה הרמה לישיבת מורי בעל "כתב סופר", ומצאתי שם חברים צדיקים וחסידים ומתמידים וחריפים, ד' מאות בחורים, כולם אהובים כולם ברורים, והיו עומדים צפופים בבית המדרש הישן על מקום קטן, מי שלא ראה לא יאומן כי יסופר, ושם מצאתי ונראה כבוד התורה, ומורי ז"ל למד השיעור בסוגיות הש"ס בחריפות, והיו דבריו נחמדים כנתינתם מסיני. אשרי מי שזכה לשמש בישיבתו הרמה ולנשק את ידו.

(מי באר מים חיים - הקדמה)

ח"י שעות

סיפר הרה"ק רמ"ח מסלונים זצ"ל:

לישיבתו של הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג נתקבלו רק כאלו שיכלו ללמוד ח"י שעות בלי הפסק!

(סיפורי מרן הרמ"ח)

עדיין לא גמרתי

כעשר שנים אחרי שהגיע המשגיח הגה"צ רבי ירוחם הלוי לייבוביץ זצ"ל למיר, בתוך מלחמת העולם הראשונה, נפגש עם הסבא מנובהרודוק, הגה"צ ר' יוסף יוזל הורוביץ זצ"ל, שהיה אז בעיצומן של פעולותיו להקים רשת של ישיבות בערי רוסיה. שאלו הגר"י הורוביץ: "אני יסדתי בשנה זו עשרים ישיבות. מר מה פעל בתקופה זו?" השיב לו רבי ירוחם: "הנה מר יסד בשנה אחת עשרים ישיבות, ואני נמצא במקומי זה כבר עשר שנים ועדיין לא גמרתי לבנות ישיבה אחת...". נמצינו למדים כי ישיבה לא נבנית בזמן קצר. בכחות ענק, ברבוי שנים וברבוי תלאות מעמידם אותה על תלה!

(האדם ביקר)

ויגבה לבו

הרבנות בגאלאנטא היתה מן הגדולות והחשובות במדינה. אולם הרב דגאלאנטא הגה"צ רבי יהושע בוקסבוים זצ"ל ראה אותה בעיקר כתשתית לישיבה הגדולה שהקים פה, ישיבה מסודרת עם משטר וסדר לימודים מיוחד במינו, שכל הבא בשעריה וקולטתו מתקשר אליה כבן אל אמו. המושג "בן הישיבה", לא סתם תלמיד ישיבה, קבל בגאלאנטא משמעות מוחשית. רבי יהושע טרח להקים את קרן עמלי התורה, על ידי שדאג אישית לכלכלתם ולשאר צרכיהם, שלא יצטרכו להתבזות באכילת "ימים" וכיוצא. אף הוא השמיע בפניהם שיחות של מוסר והדרכה בשיטת החסידות, דהיינו לרומם ההשגות והתביעות הרוחניות בדרך של "ויגבה לבו בדרכי השם", מלבד שניתב אותם לגדול בלומדות ברמה גבוהה באמצעות שיעוריו הקבועים - מדי יום ביומו - בגפ"ת בסוגיות ובשלחן ערוך. כשלימד את המעותדים להוראה בשו"ע "יורה דעה" נהג לקחתם עמו אל בית המטבחים של הקהילה ולהמחיש בפניהם את חלקי הריאה, הכבד והקיבה, למען ילמדו ויבינו בצורה מעשית.

כאשר בחן את ידיעות התלמידים, בשלהי השבוע, נהג בעדינות רבה. אם הבחין שתלמיד מסוים לא התמצא בסוגיא, השתמש במליצה מסדר העבודה ביום הכפורים: "אישי כהן גדול, שמא שכחת, או שמא לא למדת..." אם קרה פעם באמצע שיעוריו, ששאל מישהו שאלה מגוחכת, העלולה לשים אותו ללעג בפי חבריו, הזדרז רבי יהושע לחלצו מן המבוכה, והוסיף תבלין ופרפרת לשאלת התלמיד, עד שקבלה אופי של "קושיא רצינית" שיש להתחבט הרבה כדי ליישב אותה. בענותנותו, ובצדקותו, נהג רבי יהושע כבוד בתלמידיו בצורה מעוררת התפעלות. התלמיד, נהג לומר, הוא "האוזן השומעת", והרב הוא "העין הרואה" את האור שתלמידיו מקרינים בו, בבחינת "ומתלמידי יותר מכולם". **(מרביצי תורה מעולם החסידות ח"ו)**

בעל השמועה

הגאון ר' יוסף פרעשבורגער זצ"ל מתלמידיו הגדולים של מהר"י אסאד זצ"ל, היה מפליא את סדר הלימודים בישיבה בסערדאהעלי, כי חוץ מן השיעורים במסכת הקבועה, הוכרחו התלמידים להתחייב ללמוד עוד מסכת לשם בקיאות, והמהר"י אסאד היה בוחנם בעצמו במסכת זו, והיה גם שואלם שאלות כגון: כמה פעמים מוזכר שמו של רבא או של אביי במסכת, או כמה תנאים וכמה אמוראים מוזכרים בה! **(תפארת יוסף)**

ח"י שיעורים

שמעתי מהרה"ח היישיש ר' מרדכי ווילינגער ז"ל: בכל חודש למדו בישיבה (ישיבת סיגוט) סוגיא אחרת, והיה (הגה"ק ה"עצי חיים" זי"ע) אומר על כל סוגיא שמונה עשר שיעורים, והיו באים מכל הכפרים מסביב לשמוע שיעוריו, וכחצי שעה לפני מנחה למד עם התלמידים שיעור פשוט.

(שיח זקנים ח"א, עמ' קיז)

תורה תבלין

סיפר הה"צ ר' שמואל בראך זצ"ל: שמעתי מש"ב הגה"צ משארמאש זצ"ל, ששמע מחותנו, דודי (אחי אבי), הר"ר שלמה יודא בראך ז"ל, שבדרך כלל למדו בישיבות אונגארין סוגיא אחת, או לכל היותר ב' סוגיות בזמן אחד, אמנם בישיבת ה"ערוגת הבושם" למדו כמה וכמה סוגיות בזמן אחד, וכאשר שאלו להערוגת הבושם על סיבת הדבר, היתכן שמשנה מדרכי שאר הישיבות באיירופא, ענה ואמר: ראשו של בחור צריך להיות טרוד כל העת, וזהו שמירה נגד מחשבות זרות, ואם ילמוד עוד סוגיא ועוד סוגיא יהיה ראשו טרוד בסוגיות הויות דאביי ורבא! **(מפיהם ומפי כתבם ח"ב, עמ' פ)**

שיעורים רבים

השיעורים שמסר (הרב מטארנאפאל הגאון רבי דוד מנחם מאניש באב"ד זצ"ל) בישיבתו העסיקו אותו כשמונה ועד תשע שעות בכל יום ויום, וכה סיפר תלמידו רבי חיים פינק: "באשמורת הבוקר בשעה 4.30 בדיוק נמרץ מתחיל היה את שיעורו בגפ"ת, כשהוא לומד לאטו בקול את הדף גמרא, מבאר את הפשט, ולפעמים מפליג בשקלא וטריא עם התלמידים או משמיע קושיא ופלפול, פעם בארוכה פעם בקצרה. השיעור הזה נמשך כשעתיים... אחר כך עבר ללמוד שיעור שני בשלחן ערוך, ועל פי רוב היה זה שיעור ב"חושן משפט" ח"א וח"ב עם ש"ך וסמ"ע, בתוספת ציטוטים בע"פ מ"קצות החושן" ו"נתיבות המשפט", שנמשך כשלש שעות... בימות החורף היה מפסיק לשעה קלה בין שני השיעורים, כדי שלא להחמיץ את זמן קריאת שמע של שחרית, ותו לא... אחרי הצהרים חזר ולימד כשלש שעות את שיעורו לבחורים המבוגרים שהתעתדו להסמך אצלו בהורמנא דרבנן, השיעור התרכז לרוב בדיני מקואות ותקנת עגונות, ורק מי שכבר מילא כרסו בש"ס ובפוסקים מסוגל היה לעקוב אחרי מהלך הרצאתו...". **(מרביצי תורה מעולם החסידות ח"ד)**

אב על בנים

סיפר הרה"ח ר' נפתלי הירץ שפירא ז"ל מתושבי עירנו יצ"ו, שהיה תלמיד הגה"ק ה"דמשק אליעזר" זצ"ל בישיבתו בוויזניצא:

מרן ה"דמשק אליעזר" זי"ע היה לנו כאב לבנים. כשאבי הרה"ח ר' בערצי ז"ל הביאני לישיבה בשנת

(המשך בעמוד ג)

א ייִדיש וואָרט

ויגש יעקב אל יצחק וגו' ולא הכירו וגו' ויבא לו יין וגו' ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' (כז,כב-כז)

מלמד שנכנסה עמו ריח גן עדן (רש"י).

לכאורה איז שווער, פארוואס האט יצחק נישט געשפירט דעם ריח גן עדן דאס ערשטע מאהל וואס יעקב האט זיך דערנענטערט?

נאר צווישען די צוויי מאהל "ויגש" שטייט "ויבא לו יין", וואס אויף דעם שטייט (תרגום יונתן, דעת זקנים) אז דער מלאך מיכאל האט געברענגט דעם וויין פון גן עדן.

ממילא ערשט נאך דעם וויין האט יצחק אבינו דערקענט אז דער גוטער ריח וואס קומט מיט יעקב איז דער ריח פון גן עדן. **(משמיע שלום)**

בינו שנות דור ודור

ב' כסלו

תקל"ו: רבי שמריהו ווארחובקר - תלמיד הבעש"ט

ת"ש: הקדוש רבי נחום [ב"ר יעקב] וויידענפעלד - חזון נחום - אב"ד דאמבראווע (אחי גאב"ד טשעבין)

תש"ך: רבי עקיבא [ב"ר שמחה בונם] סופר - דעת סופר

תשכ"ג: רבי אהרן [ב"ר שניאור זלמן] קאטלער - ראש ישיבת קלעצק-לייקווד

ד' כסלו

תרל"ח: רבי יעקב דוד [ב"ר ישראל יצחק] קאליש - האדמו"ר מאמשינאוו

ה' כסלו

שצ"ב: רבי שמואל אליעזר [ב"ר יהודה] הלוי איידל'ס - מהרש"א

תרט"ז: רבי דוד [ב"ר יהודה] לוריא מביחוב - חידושי הרד"ל

תרל"ד: רבי אשר אנשיל [ב"ר שמואל] יונגרייז-הרב מטשענגער-מנוחת אשר

ת"ש: רבי ברוך דוב [ב"ר שמואל דוד] לעוואוויץ - ראש ישיבת קאמעניץ - ברכת שמואל

ו' כסלו

תר"ה: רבי יעקב [ב"ר אהרן] שיק - משכנות יעקב

תשי"ח: רבי חיים מיכאל דוב (בער) [ב"ר יוסף] ווייסמאנדל - מן המצר

ז' כסלו

תרמ"ב: רבי ארון [ב"ר קלונימוס קלמן] הלוי מקראקא

תשי"ב: רבי יעקב משה [ב"ר זבולון] חרל"פ - ר"מ בית זבול

ח' כסלו

תכ"ט: רבי משה [ב"ר יצחק] - מהדורא בתרא (מהרש"א)

תרל"ב: רבי אהרן [ב"ר מרדכי] טווערסקי מטשערנאביל

תש"ב: רבי פנחס דוד [ב"ר שמואל שמעלקא] הלוי הורוויץ - האדמו"ר מבאסטאן

תש"ג: רבי דוד [ב"ר שמואל] בארנשטיין - האדמו"ר מסאכטשאוו - חסדי דוד

Natuurvriendelijk - arm aan chloor נדפס על נייר

תלמוד תורה וישיבה תורה ויראה ד׳סאטמאר

ר"ח כסלו תשפ"ב לפ"ק

הננו מרגישים מחויבים להעלות על נס הכרת הטוב על מסירת נפשם של כל העוסקים במערכת הכספי במוסדנו הק׳, ובפרטיות נזכיר שמותם של ידידינו הנכבדים העומדים בראשה

בראש וראשון האי גברא יקירא, כהן שדעתו יפה, עומד זה שלשים שנה בראש מוסדנו הק׳ שלא עמלק"פ

מוה"ר ר׳ **צבי הכהן דרעזדנער** שליט"א **מנהל כללי**

ובמיוחד מול מע"כ יד ימינו במסירות נאמנה, בן גדולים,

העוסק בצרכי ציבור בהשכל ודעת, לפני מלכים ורוזנים יתייצב לטובת אחב"י

הר"ר **יושע פלק אברהם פריעדמאן** הי"ו **אדמיניסטראטער**

שבעז"ה ביום ר"ח כסלו שאנו עומדים בה, **זכינו לגומרה של שלש שנים שלמות שמשלמים שכר העוסקים במלאכת שמים בקרב מוסדנו הק׳ ביום ראש חודש ממש בלי איחור של אף יום אחד**, וכל זה הודות לעבודתם יומם ולילה, ובס"ד אך ורק ע"י עמל יגיעתם זכינו לזה.

ואין בפינו די מילים של הוקרה ושבח על רוב פעולתם, והקב"ה ישלם שכרם בכפלים לתושי׳, ויזכו להרבות פעלים לתורה ולתעודה כאוות נפשם, וימלא ה׳ כל משאלות לבם לטובה ולברכה.

הכ"ד המנהלים והמלמדים, הראש ישיבה והמגי"ש

ישב אהלים (המשך)

תרצ"ב - לפני גיל בר מצוה - אמר למרן זי"ע: היות ובני בן יחיד הוא, וזוג׳ לא הסכימה כל כך לשלחו לישיבה, על כן בקשתי שהרב ישגיח עליו בעינא פקיחא. השיב לו ה"דמשק אליעזר": יש לי מאה ועשרים בנים יחידים, "אויב א טאטע געטרויעט מיר א קינד, איז ער ביי מיר ווי א בן יחיד!". ואכן בהמשך הזמן נוכחתי לראות שכן הוא, מחשבתו של רבינו נתונה היתה לכל אחד ואחד מ"בניו היחידים". זכורני שפעם כאשר נכנס ביהמ"ד לתפלת מנחה, באמרו "וידבר" ע"י דלתות ביהמ"ד, רמז מיד שאינו רואה את בחור פלוני שמקומו היה בין מאה ועשרים הבחורים, וזאת אף שהלה היה קצר-קומה...

מדי פעם היה רבינו עולה בשעה שש בבוקר לעזרת הנשים של ביהמ"ד, כדי לבדוק מלמעלה אם כל הבחורים הגיעו לסדר הבוקר. בשעה אחת בצהרים היה הולך לפעמים לחדר אוכל (מענזא) ונכנס למטבח, שם טעם מהמאכלים בכדי להוָכח אם טובים המה, בדאגתו לגשמיות של התלמידים כמו לרוחניות, כאב לבנים. לאחר מכן נכנס לחדר האוכל בכדי לפקוח עין אם הבחורים סועדים בסדר ובדרך ארץ. בשעה אחת בלילה, כשהבחורים נמו כבר את שנתם, היה מגיע לעתים לחדרי השינה, שם בדק בכיסיהם של הבחורים, בארונות ומתחת למטות, בכדי לבדוק אם יש ברשות הבחורים ספרי חיצונים ומשכילים למיניהם. **(בטאון ההתאחדות - ויזניץ)**

כבוד התלמידים

הגה"צ רבי אליעזר דוד פרידמאן זצ"ל מספר:

(הגאון רבי ישעי׳ זילברשטיין זצ"ל רבה של ווייטצען)

שימש כראש ישיבה גדולה, שם הרביץ תורה לאלפים והעמיד תלמידים הרבה עליהם עמד והשגיח בעינו הפקוחה. אהבתו אל הבחורים היתה חקוקה בלבו ונפשו ללא גבולות, ולכן על אף שהנהיג את העיר בתקיפות (ומשום מעשה שהיה התפאר ואמר, שבעירו אין שום אשה ההולכת בגילוי ראש), בכל זאת כלפי הבחורים התנהג כאב רחום, ואליהם אף דבר בלשון נסתר בדרך כבוד, דבר שלא נהג אף כלפי הנכבדים בעם, שלכולם ללא יוצא מן הכלל דבר בלשון נוכח כדי שיקבלו עליהם את מרותו ולא יעיזו להפר את צוויו, מיהו אחר נישואי בחור תלמיד הישיבה נשתנה היחס אליו בין לילה, כי מאותו היום והלאה לא זכה שוב לקרבה מיוחדת זו, ומאז דבר אליו בלשון נוכח בלא גינוני אהבה וכבוד, כמו שנהג כלפי שאר אנשי העיר.

עד כמה הקפיד על כבוד הבחורים תעיד העובדא דלהלן, שנה אחת באחד מימי חנוכה התעכבו הבחורים מלבוא לפניו בשעה הקבועה, הגיב השוחט שהיה נוכח במקום ואמר "מן הסתם משחקים הבחורים עם 'קוויטלאך'...", מיד נרתע רבי ישעיה על שהוציא לעז על הבחורים, ולמשך תקופה לא אכל משחיטתו.

(פרקי אבות 'מפי ספרים וסופרים' ח"ב, עמ' ס)

נר המערבי

הישיבה היתה אשכול חייו (של הגה"ק רבי מנחם מענדיל מווישאווא זי"ע), והוא רקם בלבו חזון נהדר, לגדל בה לגיון שלם של "יודעי בינה לעתים" שיתכשרו להיות מורי הוראה בישראל. "תמה אני אם היה בישיבות הגדולות מספר כה רב של צורבי דרבנן שהגיעו להוראה, כמו שהיה בישיבת ווישובא", אומר רש"י גרוס מותיקי התלמידים.

כמעט יום יום השמיע רבי מנדלי את שני שיעוריו, בוקר וערב, לפני בני הישיבה בגפ"ת ופוסקים. חלק גדול משעות היום ישב בהיכל הישיבה, גרס משנתו בינו לבין עצמו, ושימש מופת לתלמידים בשקידתו: "היה מן הראשונים בהיכל הישיבה באשמורת הבוקר, ובערב היה משתהה עד שלא נשאר בביהמ"ד התלמיד האחרון, בבחינת "נר המערבי שממנו היה מדליק ובו היה מסיים". בימי ששי נהג לבחון את הבחורים, החל משעה ארבע לפנות בוקר.

(מרביצי תורה מעולם החסידות ח"ה, עמ' לו)

קול התורה

הרב דוד אברהם מנדלבוים שליט"א כותב על הגה"צ רבי מאיר שפירא זצ"ל אב"ד ור"מ לובלין:

אהבתו לתורה וללומדיה היתה ללא מצרים וגבולות, וממאות אפיזודות ואמרות מרבינו (הגר"מ שפירא) זצ"ל משתקף ענין זה. בנו של הנדבן המפורסם רבי שמואל אייכנבוים ז"ל, מאצילי בני ישראל ומחשובי הקהילה בלובלין, שנדב את המגרש הענק שעליו נבנתה הישיבה, הרה"ח ר׳ שמחה מאיר אייכנבוים ז"ל סיפר לכותב השורות על סעודת מלוה מלכה, שהוא היה נוכח בה, ורבינו זצ"ל שטח לפני אביו, רבי שמואל ז"ל, את תוכניותיו לבנות בלובלין ישיבה ענקית, ובקש את עזרתו, שינדב את המגרש לבניית הישיבה.

כשהנדבן רבי שמואל ז"ל הביע את הסכמתו, יצאה כל החבורה למקום המגרש. השעה היתה כבר כחצות ליל, הפמליה הגיעה לאתר, למגרש הענק הריק. רבינו פתח בריקוד סוער על המגרש השומם וסחף עמו את כל הנוכחים. לפתע, הטה רבינו אזנו אל הקרקע, כאילו הקשיב, ופנה לר׳ שמואל ושאלו: "ר׳ שמואל! האם הנך שומע את קול התורה הבוקע כבר כעת מן המקום הזה?!"...

כמה רגש פנימי מופלא, וכמה אהבת תורה העולה על גדותיה, ניבטים מעובדה זו. אהבת התורה שיקדה בו, והמטרה שסימן לעצמו, להקים ישיבה מרכזית, בה יתרכזו מאות עילוים וילמדו תורה ללא הפרעה ויגדלו למנהיגי ורבני הדור העתיד, היא שחיפתה על כל הקשיים הנוראיים בהם נתקל

(המשך בעמוד ד)

"מן המותר בקיץ" - גיס (9)

דגי טונה בשימורים

הטונה עוברת תהליך בישול, ויש המצריכים **בישול ישראל.**

יש לדעת, שבמפעלים רבים המעבדים טונה, מייצרים מפסולת הדגים מזון לבעלי חיים (Pet Food), ומערבים בהם דברים אסורים כגון בשר ושומנים וכדומה. קופסאות השימורים של המזון לבעלי חיים מוכנסות לפעמים לאותן מכונת סטריליזציה שבה מכניסים גם את שימורי הדגים. ואף במכונות נפרדות, יתכן שמערכת הקיטור משותפת לכל המכונות.

ולכן יש להקפיד לקנותם רק בהכשר מוסמך.

טונא קאנסערוועו

די טונא ווערט געקאכט, און לויט טייל פוסקים דארף עס זיין **"בישול ישראל".**

עס איז וויכטיג צו באמערקען, אז אין אסאך פאבריקען וואו מען פאראבעט טונא, פראדוצירט מען פון דעם אפפאל, עסען פאר בעלי חיים (Pet Food), און מען מישט אין זיי פלייש און פעטענס וואס זענען טריפה. די טריפה'נע קאנסערוועו ווערען טיילמאהל סטעריליזירט אין די זעלבע מאשינען וואו מען סטעריליזירט די כשר'ע טונא קאנסערוועו. אבער אויך ווען עס ווערט געמאכט אין סעפאראטע מאשינען, איז מעגליך אז דער דאמפף איז א שותפות'דיגע.

דערפאר זאל מען מקפיד זיין זיי צו קויפען נאר מיט א פארלעסליכער הכשר.

אפשר לקבל את ה"שבת בשבתו"
דרך ה-E-mail - נא לפנות:
shabato.antwerpen@gmail.com

יראוך עם שמש

תפלת שחרית בימות החול כותיקין
בביהמ"ד פשעווארסק
בכל יום חצי שעה לפני הנץ
ביום א' ויצא בשעה 7.16

ביהמ"ד "בית יצחק" פשעווארסק

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

תפלת מנחה בכל יום בשעה 1.40
(קרבנות 1.35)

הודעה ובקשה

בין התרומות הקבועות שנכנסות מדי חודש לחשבון הבאנק של המקוה, ישנן כמה וכמה תרומות בלי פרטי התורמים **ואין לנו ידיעה על השולח**, ולכן יש תורמים שמקבלים מכתב שעדיין לא קבלנו את התחייבותם, וגם יש תורמים שלא קבלו שום מכתב עדכון על מצב תשלומי ההתחייבות שלהם.

לכן אנו מבקשים שוב לצרף אל התרומה את שם התורם והכתובת וכדו', ואנו מתנצלים בזאת על אי הנעימות שנגרמה לכמה מהתורמים החשובים.

בחדא מחתא שמחים אנו לעדכן את הציבור שהמלאכה ממשיכה ב"ה בכל הכח כפי התוכנית, ומדי יום ביומו מתקרבים יותר אל התכלית, ויה"ר שנזכה במהרה לברך על המוגמר.

בכבוד והערכה
ועד המקוה

ישב אהלים (המשך)

במהלך עבודתו הק' בבניית הישיבה.

תלמידו המובהק, הגאון רבי פינחס הירשפרונג זצ"ל אב"ד מונטריאול אמר פעם לכותב הטורים על אהבתו של רבינו לכל תלמיד ותלמיד: פלא הדבר בעיני. מחד גיסא, הקרין רבינו אהבה ללא מצרים כלפי כל תלמיד ותלמיד, ומאידך גיסא, אהבה זו לא הפחיתה כלל את המורא הגדול שהיה לנו, כתלמידיו, כשעמדנו מולו.

המשיך הגר"פ ואמר בשם רבינו זצ"ל שאמר פעם: "אם תלמיד אחד לא יוכל להרגיש שאני אוהב אותו כאבא לבנו היחיד, הרי שכל המאמצים שהשקעתי בבניית הישיבה היו לשוא"...

(תוספת המודיע, פ' נח תשס"ט)

מייסדים בדמעות

בקיץ תש"א, נגש (גאב"ד פוניבז' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל) לערוך את טקס הנחת אבן הפינה לישיבת פוניבז' בארץ ישראל. המסיבה היתה צנועה, ונערכה בהשתתפותם של ציבור מוזמנים - בראשם מרא דארעא דישראל בעל ה"חזון איש" וקהל בני ברקי מצומצם. סיפר רבי יוסף שלמה כהנמן: "...בשעת הנחת אבן הפינה לישיבת פוניבז' בארץ ישראל - לזכר הישיבה החרבה בליטא - לא שתינו מיץ - שתינו דמעות. ה'חזון איש' ואני אמרנו שני פרקי תהילים, יצקנו את כף המלט ובזה נסתיים הכל..."

מייסד זכרון מאיר מר יעקב הלפרין, מזג כוסיות לשתית "לחיים", ברם "בעל השמחה" סירב להצטרף אליו. משששאלו ר' יעקב לסיבת הדבר, הסביר הרב שהוא בתענית. משבקש מר הלפרין הסבר נוסף, סיפר הגאון מפוניבז' את המעשה הבא: "...הגאון הנודע רבי אפרים זלמן מרגליות, הקים ישיבה בשם 'בית אפרים' שלא זכתה להצלחה יתירה. תמה ר' אפרים בלבו כל השנים, מדוע אין נמשכים התלמידים לישיבתו. פעם, גמר בנפשו לשאול את פי רבי חיים מוולוז'ין שהקים אף הוא ישיבה, אשר משכה בחבלי קסם המונים מבחורי ישראל. ר' חיים, שהאזין לשאלה בקשב, השיב בשאלה נגדית לרבי אפרים התוהה: 'מה עשיתם ואיך נהגתם בהנחת אבן הפנה של מוסדכם?' - 'אכלנו, שתינו ושמחנו בכל לבנו' - ענה ר' אפרים. השיבו ר' חיים מוולוז'ין: 'סוד הצלחתנו בכך, שאנו בהנחת אבן הפנה לישיבתנו צמנו והוזלנו דמעות'..."

מפנינים יקרים (המשך)

ע"י המטעמים מכינים נפש המברך, וכן נפש המתברך שתחול עליו הברכה, ועל כן נותנים לפניהם המטעמים שיברכו אותו שיהיה למזל טוב וסימן טוב ובכדי שיחול עליו הברכה.

(ספר המטעמים)

וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם (כח,ה)

יעקב היה אז בן ס"ג שנים, ולמה לא שלחו יצחק קודם לכן?

ואמר הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע שיצחק חשש לשלוח את יעקב לבית לבן, כי הוא היה איש תם ולבן היה רמאי, ורק רבקה אמרה קצתי בחיי וגו' והיתה רוצה שילך לבית אביה. אך אחר שקבל את הברכות ששם כתיב: בא אחיך במרמה וגו' הכי קרא שמו ויעקבני וגו', אז גם יצחק הסכים שילך לבית לבן, כי ראה שיעקב יכול למצוא עצה גם עם רמאים.

(ליקוטי הרי"ם)

נחום אבלים

ר' **אפרים לברון** נ"י

יושב שבעה על פטירת אחיו ע"ה

בביתו Grote Hondstraat 45

עד יום ג' בבוקר

הנהלת הקהילה מאחלת ברכת מזל טוב חמה ולבבית לכל בעלי השמחה

ישראל גוטמאן ב"ר מנחם מענדיל יואל נ"י גוטמאן (סג"ל) ירושלים עיה"ק

חוה גליק בת ר' ישראל חיים נ"י גליק (געלדציילער) אנטווערפען

מאורשים

אנטווערפען, כ"ז מרחשון תשפ"ב

נישואי הבת

משפ' ר' מאיר טויסיג נ"י

נישואי בן

למשפ' ר' משה בצלאל גולדברג-פרידמן נ"י

נישואי בת

למשפ' ר' ישראל לינדנבוים-געלדציילער נ"י

*

למשפ' ר' משה יחיאל בליזינסקי-ניימן נ"י

ופעם אמר הגרא"ז להגאון רבי צבי קופשיץ "כשהגעתי לירושלים מצאתי לומדים רבים שסיימו את לימוד הש"ס ושקעו בלימוד ספר הזהר. וכשבאתי לישיבת 'עץ חיים' הראיתי להם, שגם לאחר שסיימו את הש"ס, יש עוד מה להעמיק בו, ויש להם עדיין מה ללמוד בגמרא". ובהזדמנות אחרת אמר: "בבואי לירושלים מצאתי גדולי תורה שלא רצו לגדול"... וכאמור, לא מתוך חוסר רצון אלא מחוסר ידיעה. הם לא הכירו את דרך העיון והניתוח הישיבתית, ולימודם התמצה בזכרון ובקיאות. **(מעילו של שמואל, עמ' רד)**

תורנות בתי מרקחת

שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא

Wachtdienst (9.00-22.00 uur)

op vrijdag 5 november
Ampe, Mercatorstraat 36 239.25.00

op zaterdag 6 november
Bek, Belgiëlei 66 230.53.64

op zondag 7 november
Goed Apotheek, Nationalestr. 119 233.03.06

op maandag 8 november
Broeckx, Teniersplaats 2 233.60.65

op dinsdag 9 november
Rotti, Lamorinièrestraat 187 239.09.56

op woensdag 10 november
Anfarma, Schulstraat 1 237.51.43

op donderdag 11 november
Justitia, Justitiestraat 81 237.45.14

*

Na 22u. op 5 november (ליל ש"ק):
The Pharm, Lange Stuivenbergstraat 76

*

Na 22u.: **0903.92248** (1.50€ per min.)

רופא תורן: Dokter van wacht - 0900.10.512

הצלה: HATZOLOH - 03.289.00.00

שמירה: 03.218.91.00	RUBIX - 03.271.28.13
גיזה: 0488.05.25.16	KESHET - 0474.20.56.55
בקור חולים: 0.32.33.34.35	**טאג:** 03.500.8947
מוקד ה.ר.ב.: 00.972.2.502.02.02	**טאג-מוסדות:** 03.808.49.49
רכב: 0475.76.24.34	**תומכי שבת ויו"ט:** 0486.69.08.93
שפרה ופועה: 0489.35.64.77	**שערי פרנסה טובה:** 03.808.39.39
שמייכעל: 0489.79.07.33	**חסדי אהרן:** 03.500.60.60
טהרנו: 03.808.44.82	ECJCE-JOBS - 0466.32.34.74
חי לייפליין: 0495.19.81.00	**מסילה:** 0489.84.17.17
מלב ללב: 03.232.22.27	**חברים:** 03.80.80.424
שלוה: 0499.182.451	Pinny's Data Bank - 0496.100.100
חזק: 0485.37.18.42	**שיעורים בטלפון:** 03.218.64.64
IN TOUCH - 0486.89.11.90	**קול הלשון:** 03.80.80.388
בוני עולם: 03.500.11.05	**וטהר לבנו:** 03.208.52.08
A TIME - 03.500.10.75	**קו השגחה פרטית:** 03.808.44.28
בית נאמן: baisneemon@gmail.com	**גמ"ח לרפואת הוירוס:** 0485.05.6746

שהשמחה במעונך

דינסטיק ה' כסלו Dinsdag 9 november

יהושע מרדכי פריעדמאן - רחמה מלכה חנה וואגשאהל

Shiya Friedman (Charlottalei)
Rochme Malke Chane Wagschal (Williamsburg)
Chupa: Pshevorsk 18.30 uur

מיטוואך ו' כסלו Woensdag 10 november

שמואל בן ציון מוס - פיגא דאמיניץ

Shmuel Benzion Moss (London)
Feigi Dominitz (Zurenborgstraat)
Chupa: Zichron Moshe 16.30 uur

מיטוואך ו' כסלו Woensdag 10 november

אברהם שמואל בנימין סופר - שרה הינדא פריעד

Avrohom Shmuel Binjomin Sofer (Brooklyn)
Sara Fried (Antoon van Dyckstraat)
Chupa: Bais Rachel 18.45 uur

ביציקת היסודות לישיבת פוניבז' התפרץ הגאון מפוניבז' מפעם לפעם בבכי עמוק עד שקשה היה להרגיעו. פסק רבי אברהם ישעיהו קרליץ בעל ה"חזון איש": "ישיבה שמייסדים בדמעות, בדם וביזע - סופה להתקיים!" **(אחד בדורו ח"ב, עמ' 355)**

עול התורה

אמר המשגיח (הגאון רבי נתן ווכטפויגל זצ"ל) שייך מאוד שהאדם יהיה תמיד שקוע בלימוד, ועדיין לא נושא עליו "עול תורה", מרן ראש הישיבה ר' אהרן קוטלר זצ"ל, עליו ראו את המושג של עול תורה! הוא תמיד נשא עליו את העול. וסיפר המשגיח, אנשים היו שואלים את ר' אהרן מה היא תכלית הישיבה שהוא הקים בלייקווד, האם התלמידים יהיו רבנים, דיינים, מגידי שיעור, או מלמדים. ור' אהרן היה עונה להם, התכלית היא "שישבו וילמדו", אמר המשגיח, כל אחד יכול לומר את המלים האלו "שישבו וילמדו", אבל כשר' אהרן אמר מלים אלו "גם בעה"ב הבינו".

עוד אמר המשגיח, דכל השיחות של ר' אהרן היו סובבים סביב עול תורה, עול תורה!

וסיפר המשגיח, שהוא הלך עם מרן רה"י ר' אהרן לעורך דין, לרשום את הישיבה שיהיה מוסד רשמי, והמשגיח היה כמתרגם בין ר' אהרן והעו"ד. שאל העו"ד כמה שנים ילמדו במוסד שלכם, המשגיח הבין שאי אפשר לומר מדי הרבה, לעו"ד שלא מבין כלום, ולכן אמר המשגיח ילמדו שם חמש שנים. באותו רגע ממש הזדקף ר' אהרן, והרים שתי ידיו ואמר בהתלהבות ותקיפות, חמש שנים, עשר שנים, חמש עשרה שנה! ור' אהרן המשיך לבד את המשא ומתן עם העו"ד... אמר המשגיח, לא רק שהעורך דין הבין, "גם אני הבנתי"! **(לקט רשימות - אלול, עמ' מב)**

ישיבה כמשמעה

ירושלים רעשה ורגשה עם עלייתו של הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, רבה וראש ישיבתה של סלוצק, ומבחירי תלמידיו של הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל. הוא הגיע לירושלים בשלהי חדש טבת תרפ"ה, לכהן כראש ישיבת "עץ חיים". בבואו, מצא לפניו בית מדרש, ולא ישיבה, מאות ישבו ולמדו בשקידה - היו שם תלמידי חכמים מופלגים בתורה ויראה שהם ובניהם ונכדיהם למדו בבית המדרש. אלו למדו מסכת זו ואחרים מסכת אחרת. אלו למדו שלחן ערוך ואחרים התעמקו בתורת הרמז, הדרוש והסוד. הכל תחת קורת גג אחת. עם בואו, הפך הגרא"ז את "עץ חיים" לישיבה במובן המקובל של המלה. הוא קבע שהכל יהגו במסכת אחת, ואמר בה שיעור שבועי. שיעור בהעמקה ובעיון, שיעור כמיטב ניתוחו והסברתו הנפלאה של "אבן האזל", ודרכו כבשה את לב הלומדים.